



KAŻDE DZIECKO MIĘDZY 6 A 18 ROKIEM ŻYCIA, BEZ WZGLĘDU NA NARODOWOŚĆ I POSIADANY DOKUMENT POBYTOWY, OD PIERWSZEGO DNIA POBYTU W POLSCE MA OBOWIĄZEK UCZENIA SIĘ.

Nauka w publicznych placówkach jest dla nich nieodpłatna. Niezależnie od swojego paszportu, osoby uczące się mają te same prawa, co uczniowie i uczennice z polskim obywatelstwem.

Polskie prawo przewiduje wsparcie dla szkół, w których uczą się dzieci cudzoziemskie. Regulacje te znajdują się w takich dokumentach jak:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (art. 165. i 166.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw.
- Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Regulacje te są tymczasowe i dotyczą wyłącznie osób przybyłych z Ukrainy po 24 lutego 2022 r. Ustawa ta wprowadza możliwość rezygnacji z uczestnictwa w polskim systemie edukacji i pobierania nauki zdalnie w systemie ukraińskim. Dla tej grupy zwiększona została też minimalna liczba godzin języka polskiego (z 2 do 5 tygodniowo).

Do momentu obowiązywania tej ustawy dzieci i młodzież z Ukrainy mogą uczyć się zdalnie oraz mają np. dodatkowe godziny z języka polskiego. Jest to wyjątkowa sytuacja i dotyczy tylko tej grupy.

DODATKOWE ZAJĘCIA Z JĘZYKA POLSKIEGO I ZAJĘCIA WYRÓWNAWCZE

Organ prowadzący ma obowiązek je zorganizować, uczeń/uczennica ma do nich prawo, ale nie ma obowiązku z nich korzystać.

- Minimum 2 godziny lekcyjne języka polskiego jako obcego.
- Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

Przez okres 12 miesięcy (licząc jedynie czas zajęć szkolnych, czyli odliczając okres wakacji, ferii zimowych czy przerw świątecznych).

- Na organizację zajęć organ prowadzący dostaje subwencję w wadze 1,5.
- Łączna liczba godzin języka polskiego oraz zajęć wyrównawczych w tygodniu nie powinna przekraczać 5 lekcji.
- Zajęcia organizowane są indywidualnie lub grupowo.

ASYSTENTKA MIĘDZYKULTUROWA/ASYSTENT MIĘDZYKULTUROWY, POMOC UCZNIĄ CUDZOZIEMSKIEGO/UCZENNICY CUDZOZIEMSKIEJ

Uczeń/uczennica ma prawo skorzystać z pomocy, ale to organ prowadzący decyduje o zatrudnieniu (ważna rola dyrekcji, aby upominać się o prawo uczniów i uczennic do tego rodzaju wsparcia).

- Asystentka lub asystent powinni znać język uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji i pochodzić z bliskiego kręgu kulturowego.
- Pomoc przysługuje przez okres 12 miesięcy.
- W przypadku braku środków na zatrudnienie asystentki międzykulturowej/asystenta międzykulturowego w pełnym wymiarze godzin, praktykowane jest zatrudnienie jednej osoby, pełniącej dyżury w kilku szkołach w danej gminie.
- Więcej na ten temat dowiesz się na stronie Koalicji na rzecz wzmocnienia roli asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich – <https://asywskole.pl>.

ODDZIAŁ PRZYGOTOWAWCZY

Dla uczniów i uczennic przybywających z zagranicy, nieznających języka polskiego lub znających go na poziomie niewystarczającym do nauki, można organizować oddziały przygotowawcze. Organ prowadzący może wyznaczyć szkołę do stworzenia takiego oddziału, ale z inicjatywą może wyjść także dyrekcja konkretnej placówki.

- W oddziale przygotowawczym uczeń lub uczennica może przebywać przez 12 miesięcy, z możliwością wydłużenia o kolejne 12 miesięcy.
- W każdej chwili ucznia lub uczennicę z oddziału przygotowawczego można przenieść do regularnej klasy – decyduje o tym rada pedagogiczna.
- Oddziały mogą być organizowane międzywydziałowo, ale podstawa programowa realizowana jest indywidualnie dla każdego ucznia i uczennicy.
- Na otwarcie oddziału przygotowawczego organ prowadzący otrzymuje subwencję w wadze 1,9.
- Oddział przygotowawczy może być szkolny, międzyszkolny lub międzygminny.

Uwaga! Powyższe regulacje dotyczą także dzieci z obywatelstwem polskim, które powracają z zagranicy i uczyły się wcześniej w systemie edukacji innych państw.

Szukajcie sojuszników – prawdopodobnie nie tylko Wasza szkoła jest wielokulturowa. Dowiedźcie się jakie potrzeby mają inne placówki i umówcie się na spotkanie z organem prowadzącym. Mimo że przepisy przewidują szerokie wsparcie dla dzieci cudzoziemskich, organy prowadzące często nie zdają sobie z tego sprawy.

Co, jeżeli dziecko przebywa w szkole powyżej 12 miesięcy i wciąż potrzebuje dodatkowego wsparcia? Skąd wziąć środki? Możesz powołać się na zapis o specjalnych potrzebach edukacyjnych i uzyskać wyższą subwencję na dziecko. Specjalne potrzeby to także trudności adaptacyjne i bariera językowa.

W polskich szkołach mogą pracować nauczyciele i nauczycielki posiadający i posiadające inne obywatelstwo. W przypadku osób z Ukrainy dyplomy wydane do 20 czerwca 2006 r. są uznawane bez nostryfikacji (uwierzytelnienia), wymagane jest jedynie zaświadczenie z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Dyplomy wydane po tej dacie muszą być nostryfikowane przez uprawnioną do tego uczelnię wyższą. Decyzję o zatrudnieniu podejmuje dyrekcja, nie jest konieczna zgoda organu prowadzącego.

Jeżeli organ prowadzący nie znajduje środków finansowych na zapewnienie wymienionego wsparcia, skierujcie się do Ministerstwa Edukacji i Nauki (Departament Współpracy Międzynarodowej) – sekretariat.DWM@mein.gov.pl.

Wsparcia udzielają również organizacje pozarządowe takie jak Fundacja Emic, ale w przypadku godzin wyrównawczych czy zatrudnienia asystentki międzykulturowej/asystenta międzykulturowego powinno być to rozwiązanie stosowane w sytuacji kryzysowej, a nie zastępujące systemowe wsparcie ze środków publicznych. Fundacje i stowarzyszenia mogą być też pomocne w przypadku przeszkolenia kadry i zapewnienia materiałów na temat wielokulturowości.

Sprawdź: <https://emic.com.pl/zaangazuj-sie/edukacja/>.